

ETLA Muistiot tarjoavat ajankohtaista tutkimustietoa polttavista yhteiskunnallisista kysymyksistä.
www.etla.fi » julkaisut » muistiot
ETLA • Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ETLA Briefs provide timely research-based information on pressing societal issues.
www.etla.fi » publications » briefs
ETLA • The Research Institute of the Finnish Economy

Parasta olisi kulkea kilpailukyvyn kultaisella keskitiellä

Mika Maliranta on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkimusjohtaja (mika.maliranta@etla.fi) ja Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun professori.

Kirjoitus perustuu TT-säätiön rahoittamaan hankkeeseen ”Tuottavuus, palkat ja mikrorakenteet”.

Kirjoittaja kiittää Niku Määttästä, Juhana Vartiaista ja Vesa Vihriälää kommentista ja keskusteluista.

Suosittelava lähdeviittaus tähän muistioon: Maliranta, Mika (7.4.2014). ”Parasta olisi kulkea kilpailukyvyn kultaisella keskitiellä”.

ETLA Muistio No 26. <http://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-26.pdf>

Suomen kansantalouden ulkoisen tasapainon edellytyksiä kuvaava suhteellisten reaalisten yksikkötyökustannusten kilpailukyky-mittari kertoo, että tilanne on vaihdellut merkittävästi viimeisen neljän vuosikymmenen aikana. Kilpailukyky oli hyvä 1980-luvun alussa ja varsinkin 2000-luvun puolivälissä. Kilpailukyky oli puolestaan erittäin heikko 1980-luvun jälkipuoliskolla ja on ollut sangen heikko viime vuosina. Empiirinen tarkastelu kertoo, että kilpailukyvyn molemmat ääripäät ovat huonoja. Kun kilpailukyky on heikko, työpaikat alkavat välittömästi vähentyä ja työttömyys kasvaa. Kun kilpailukyky on todella hyvä, pitkän aikavälin tuottavuus- ja talouskasvulle tärkeä luova tuho näyttää häiriintyvän. Kielteiset vaikutukset näyttäisivät ulottuvan vuosikymmenen päähän.

Kilpailukyky riippuu tuottavuudesta ja työvoimakustannuksista

Suomen kilpailukyvyn tilasta on käyty vilkasta keskustelua.¹ Keskustelussa kilpailukyvyllä on tarkoitettu monenlaisia asioita. Usein kilpailukykyymmittareilla pyritään mittaamaan talouden ulkoisen tasapainon edellytyksiä eli sitä, miten maan tuotantotoiminta menestyy kansainvälisillä markkinoilla.

Näiden mittarien mukaan maan kilpailukyky paranee, jos maan tuottavuuskasvu on kilpailijamaita nopeampaa ja/tai työvoimakustannusten kasvu kilpailijamaita hitaampaa. Kun kil-

pailukykyä mitataan niin sanotuilla reaalilla yksikkötyökustannuksilla, edellisten tekijöiden lisäksi otetaan huomioon arvonnäköyksen hinnan kehitys; kilpailijamaita nopeampi arvonnäköyksen hinnan nousu parantaa yritysten menestymisen taloudellisia edellytyksiä (ks. esim. Lebrun ja Pérez, 2011). Käytännössä reaaliset yksikkötyökustannukset kertovat toiminnan taloudellisesta kannattavuudesta, siksi sitä voidaan kutsua myös kannattavuuskilpailukyky-mittariksi (Maliranta ja Vihriälä, 2013).

Kilpailu ja innovaatiot parantavat tuottavuutta

Koska tuottavuus vaikuttaa myönteisesti maan kilpailukykyyn, on kiinnostavaa tarkastella tuottavuuskasvun tekijöitä ja mekanismeja. Taloustieteellisessä tutkimuksessa painotetaan kahta tekijää: 1) kilpailua ja 2) innovaatioita. Tekijät kytkeytyvät osin toisiinsa. Kilpailu pakottaa yritykset kamppailemaan keskenään. Siinä kamppailussa välineenä käytetään uusia innovaatioita. Tästä syystä kilpailu lisää yritysten kannusteita investoida tutkimukseen ja muihin aineettoman pääoman eriin.

Jos kilpailu on siis liian vähäistä, yritykset saattavat panostaa liian vähän innovointiin. Toisaalta aivan äärimmäisen kova kilpailu voi myös lamaannuttaa yritysten innovaatiotoiminnan. Tästä syystä taloustieteellisessä tutkimuksessa puhutaan nykyään usein niin sanotusta käännetystä U-yhteydestä innovaatioiden ja kilpailun välillä (Aghion et al., 2005).

Kilpailu kiihdyttää luovaa tuhoa

Kun kilpailu on liian vähäistä, jopa tehottomat yritykset nauttivat suurista voitoista ja yritysten johto alkaa helposti tyytyä helppoon elämään (ks. esim. Bertrand ja Mullainathan, 2003). Tehottomat yritykset eivät saneeraa toimintaansa eivätkä tehokkaat yritykset karkaa kiivaasti suurempia markkinaosuuksia. Kiireä kilpailu sen sijaan supistaa yritysten katteita ja pudottaa tehottomimmat yritykset markkinoilta. Tehokkaat yritykset puolestaan valtaavat markkinoita (ks. myös Boone, 2008). Markkinoilla tapahtuu luovaa tuhoa.

Luovan tuhon vaikutusta toimialan tuottavuuskasvuun voidaan mitata sillä, kuinka paljon nopeampaa toimialan tuottavuuden kasvu on verrattuna toimialan yritysten tuottavuuskasvuun. Se voidaan laskea käyttämällä tuottavuuskasvun hajotelmaa (Böckerman ja Maliranta, 2012). Luova tuho voi kohottaa toimialan tuottavuutta seuraavilla tavoilla:

- markkinoille tulee uusia aikaisempaa tuottavampia yrityksiä,
- tuottavimmat yritykset lisäävät henkilökuntaansa
- markkinoilta poistuu heikosti tuottavia yrityksiä tai
- heikosti tuottavat yritykset vähentävät henkilökuntaansa (joten jäljelle jäävien työpaikkojen keskimääräinen tuottavuus kohoaa).

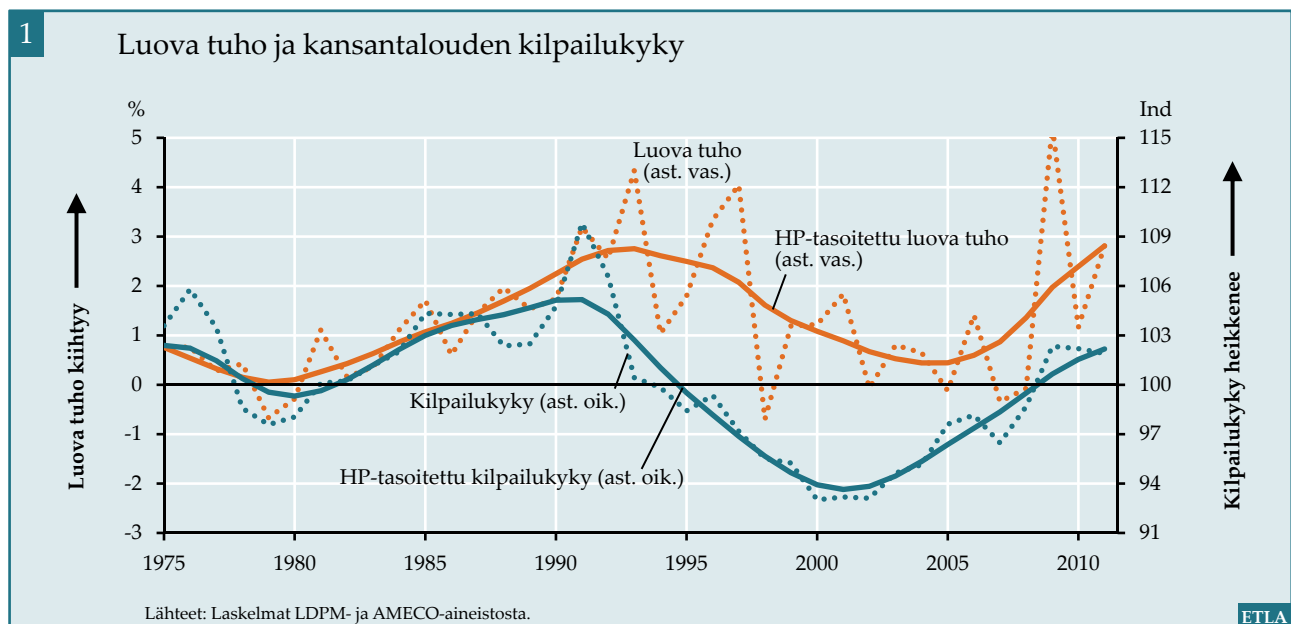
Kilpailukyvyen heikentyessä luova tuho kiihtyy

Kuviossa 1 tarkastellaan luovan tuhon ja kilpailukyvyen välistä yhteyttä. Luovan tuhon suuruutta on mitattu teollisuuden toimipaikka-aineistoilla. Luovan tuhon vaikutus teollisuuden työn tuottavuuden vuosikasvuun prosenttiyksikköinä on esitetty kuvion vasemmalta akselilla.²

Kilpailukykyä on mitattu koko kansantalouden suhteellisten reaalisten yksikkötyökustannusten avulla. Vertailukohtana on käytetty EU15-maita siten, että kutakin kilpailijamaata on painotettu vienti-osuudella (laskelmissa on käytetty niin sanottua kaksoispainotusta). Vertailukohtana käytetään vuosien 1975–2010 keskiarvoa, joka on normeerattu arvoon 100. Laskelmassa tarvittavat tiedot on saatu Euroopan komission AMECO-tietokannasta. Kun yritysten suhteelliset reaaliset yksikkökustannukset nousevat, kilpailukyky heikkenee. Tämä myös tarkoittaa sitä, että yritysten suhteellinen kannattavuus laskee. Ylöspäin nouseva käyrä siis kertoo, että kansantalouden kannattavuuskilpailukyky on heikentynyt.

Kuviossa on esitetty alkuperäiset sarjat (katkoviiva) ja tasoitettut sarjat (yhtenäinen viiva). Tasoittamisessa on käytetty Hodrick-Prescott-suodinta ($\lambda=6.25$).

Koska luova tuho parantaa tuottavuutta, se määritelmällisesti samalla lisää kansantalouden kilpailukykyä. Mutta kuten kuviosta nähdään,

1980-luvun alun jälkeen luovan tuhon vaikutus teollisuuden työn tuottavuuden kasvuun voimistui, vaikka samaan aikaan Suomen yritys-sektorin kilpailukyky (eli suhteellinen kannattavuus) heikkeni!

Luova tuho jatkoi kiihtymistä ja pysyi korkeana koko 1990-luvun, vaikka kannattavuus-kilpailukyky alkoi voimakkaasti kohentua heti 1990-luvun alussa. Tämä saattaa kertoa siitä, että kilpailu vaikuttaa luovaan tuhoon hitaasti ja viiveellä. Viive voi johtua yritysten ja toimipaikkojen elinkaaresta.

Tätä näkemystä tukee Hyytisen ja Malirannan (2013) tutkimus. Siinä ilmeni, että alussa yrityksillä ja toimipaikoilla on negatiivinen vaikutus toimialan työn tuottavuuteen. Ajan kuluessa vaikutus muuttuu positiiviseksi, kun osa uusista yrityksistä onnistuu nostamaan suhteellista tuottavuuttaan ja alkaa lisätä henkilökuntaansa. Vaikutus näyttää olevan voimakkaimmillaan noin kymmenen vuoden päästä.

Tarkemman selvyyden saamiseksi on paikallaan vielä tutkia yksityiskohtaisemmin luovan tuhon erilaisia osatekijöitä.

Heikko kilpailukyky tuhoaa heikosti tuottavia työpaikkoja

Yksi luonteva selitys edellä tehdylle havainnolle on, että kilpailukyvyn ja kannattavuuden heikentyessä yritysten (ja toimipaikkojen) taloudellinen tilanne vaikeutuu. Tuottavuudeltaan heikkojen tuotantoyksiköiden täytyy sa-

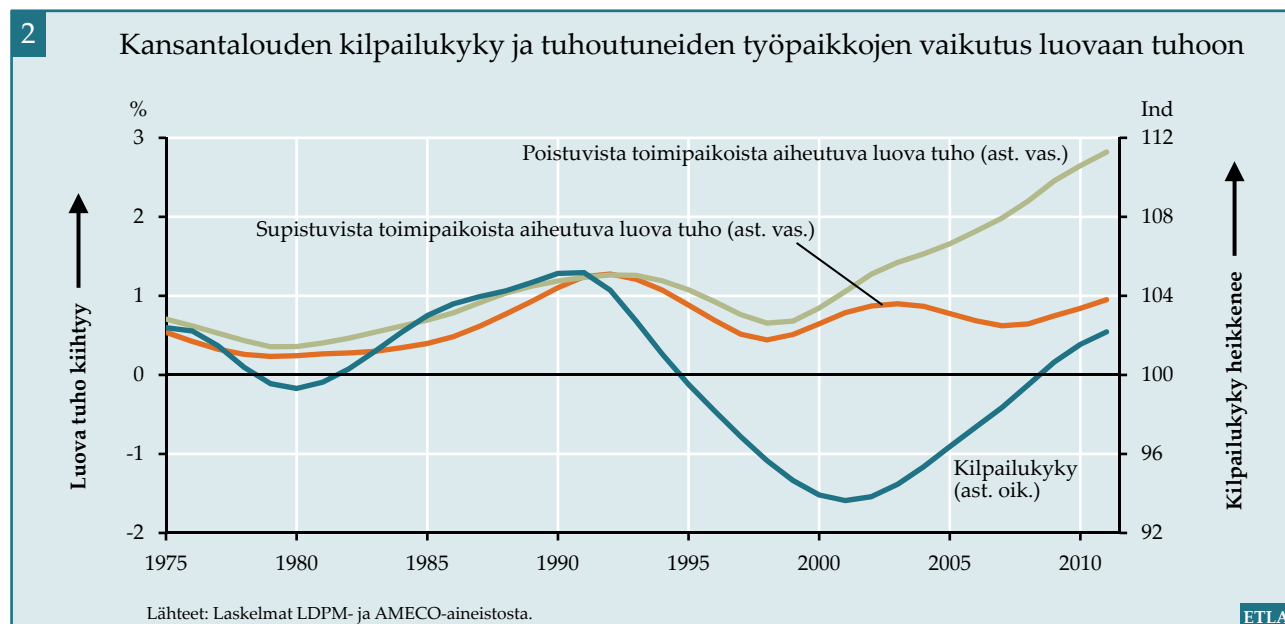
neerata, eli vähentää väkeä, tai sitten lopettaa kokonaan toimintansa. Tämän seurauksena jäljelle jäävien työpaikkojen keskimääräinen tuottavuus kohoaa.

Kuvio 2 osoittaa, että näin todella näyttää tapahtuneen. Tuhoutuvien työpaikkojen vaikutus teollisuuden keskimääräisen työn tuottavuuden kasvuun voimistui 1980-luvun alusta siitä mukaan kun kilpailutilanne kiristyi. Kun kilpailukyky alkoi vahvistua 1990-luvun alkupuoliskolla, tuhoutuvista työpaikoista aiheutuva tuottavuusvaikutus alkoi pienentyä.

Jos luovassa tuhossa olisi kyse pelkästään työpaikkojen tuhoutumisesta aiheutuvasta tuottavuusvaikutuksesta, mekanismia ei voisi pitää mitenkään positiivisena mekanismina.

Vaikeassa kilpailutilanteessa syntyy uusia korkean tuottavuuden työpaikkoja

Kuvio 3 kuitenkin kertoo, että mekanismeissa on myös merkittävä positiivinen puoli; 1980-luvun alkupuoliskon jälkeen teollisuuden tuottavuus koheni osin siksi, että tehokkaat (eli korkean tuottavuuden) toimipaikat lisäsivät työvoimaansa. Tuohon aikaan siis kilpailukyky heikkeni, eli kilpailutilanne kiristyi. Siitä huolimatta, tai kenties juuri siksi, nimenomaan tuottavimmat toimipaikat kasvoivat, eli niihin syntyi uusia työpaikkoja. Tämä vaikutus voimistui 1990-luvun jälkimmäiselle puoliskolle saakka. Vaikutus heikkeni 2000-luvulla ja oli heikoimmillaan 2000-luvun puolivälissä.

Kuten kuviosta 3 nähdään, kilpailukyvyyn ja luovan tuhon välillä näyttää taas olevan viive, joka on suurin piirtein vuosikymmenen mittainen – siis samaa luokkaa kuin mitä Hyytinen ja Maliranta (2013) havaitsivat tutkiessaan yritysten elinkaarta ja luovaa tuhoa. Lisäksi nähdään, että viive on pidempi silloin, kun tarkastellaan uusien työpaikkojen syntyä jatkavissa (eli laajenevissa) toimipaikoissa (kuvio 3), kuin silloin kun tarkastellaan olemassa olevien työpaikkojen tuhoa (kuvio 2). Kilpailu siis näyttää puhdistavan tehottomuutta nopeasti ja luovan uusia tuottavia työpaikkoja hitaasti.

Uudet toimipaikat ovat keskimäärin heikommien tuottavia kuin markkinoilla jo olevat toimipaikat. Tästä syystä uusilla toimipaikoilla on negatiivinen (suora) vaikutus tuottavuuteen. Vaikutus oli erityisen negatiivinen 2000-luvun puolivälissä, siis juuri silloin kun teollisuuden kilpailukyky oli erityisen hyvä. Tuolloin teollisuuteen syntyi erityisen paljon uusia hyvin heikosti tuottavia toimipaikkoja.

Liian hyvä kilpailukyky voi tärvellä kilpailua ja luovaa tuhoa?

Kun yritysten kilpailukyky on hyvä, vienti vedää ja työvoiman kysyntä on suurta. Yritysten voitot ovat suuria. Korkeita myyntikatteita pidetään usein myös puutteellisen kilpailun tunnusmerkkinä. Liian hyvä kilpailukyky voi vaikuttaa innovointiin ja luovaan tuhoon samalla tavalla kuin liian vähäinen kilpailu – lamaanuttavasti.

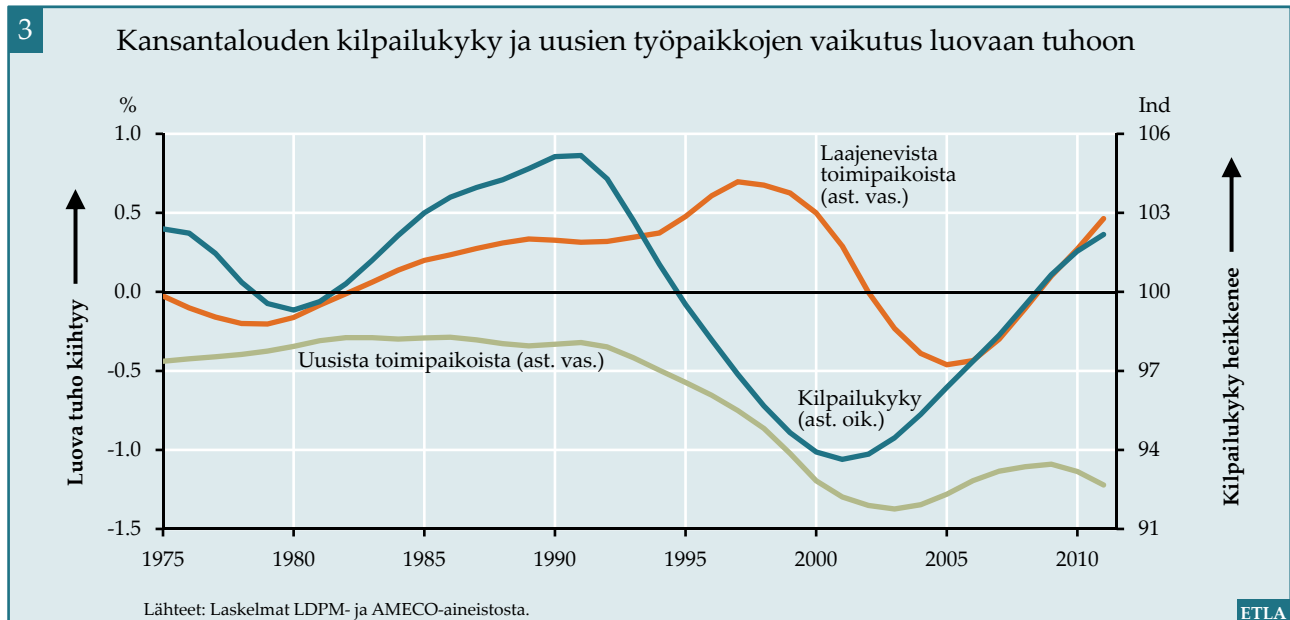
Hyvän kilpailukyvyyn myönteiset merkit ovat heti näkyvissä: työttömyys on vähäistä ja yritysten voitot sekä valtion verotulot korkeat. Menestyvien (ja suurten) yritysten varjossa yritystoiminnan uudistuminen saattaa kuitenkin jähmettyä. Entistä harvemmasta uudesta yrityksestä kasvaa ajan oloon tuottava keskiuuri tai suuri yritys. Kielteiset vaikutukset tulevat näkyviin vasta huomattavalla viiveellä.

Luovan tuhon jähmettymistä ei näe toimialatilastoista vaan niiden jäljittämiseen tarvitaan yritys- tai toimipaikkakohtaisia aineistoja ja tuottavuuskasvun hajotelmia. Vain tällaisilla välineillä voidaan tunnistaa ja mitata luovan tuhon eri osatekijöitä.

Liian heikko kilpailukyky tarvelee talouden ulkoisen ja sisäisen tasapainon

Kun yritysten kilpailukyky on heikko, vienti ei vedä ja vaihtotaseeseen syntyy vajetta. Työpaikkoja tuhoutuu ja työttömyys pahenee. Kilpailukyvyyn heikkoudesta säikähtänyt valtiovalta voi vaikeuttaa tilannetta entisestään talouspolitiikkaa kiristämällä.

Kuviossa 4 tarkastellaan koko kansantalouden kilpailukykyä reaalisilla yksikkötyökustannuksilla mitattuna (käännetty asteikko oikealla) sekä teollisuuden työtuntien vuosimuutosta prosentteina (asteikko vasemmalla). On syytä huomata, että kilpailukyvyyn asteikko on nyt esitetty toisin päin kuin edellä, eli nouseva käyrä kertoo, että suhteelliset yksikkötyökustannukset alenevat, eli kilpailukyky paranee.

Kilpailukyvyyn ja työtuntien välillä oli hyvin tiukka yhteys aina vuoteen 1997 saakka. Jos-tain syystä yhteys näyttää murtuneen varsinkin vuosien 1998–2006 ajaksi. Tuohon aikaan teolli-suuden työtunnit lisääntyivät vähemmän mitä kilpailukyvyyn perusteella voisi odottaa. Tuol-loin Nokia kannatteli Suomen kilpailukykyä ja lisäksi luova tuho oli normaalia vähäisempää Suomen teollisuudessa. Viime vuosien aikana kilpailukyvyyn ja työtuntien välillä näyttäisi ole- van odotuksien suuntainen yhteys, mutta huo- mattavasti heikompi kuin ennen vuotta 1998.

Kaiken kaikkiaan kuvio kertoo, että liian hyvän kilpailukyvyyn lisäksi on syytä olla huolissaan myös liian heikosta kilpailuvyvystä. Kun kan- santalouden kilpailukyky on heikko, yleensä teollisuuden työtunnit alkaa pienentyä. Tämä osaltaan pahentaa työttömyyttä, koska työnte- kijät eivät siirry kitkatta sektorien välillä.

Miten kilpailukyvyyn kultaisella keskitiellä pysytään?

Kuvion 1 perusteella Suomen kansantalouden kilpailukyky on heilahdellut parinkymmenen vuoden sykleissä. Taustalla on luultavasti mo- nia eri tekijöitä.

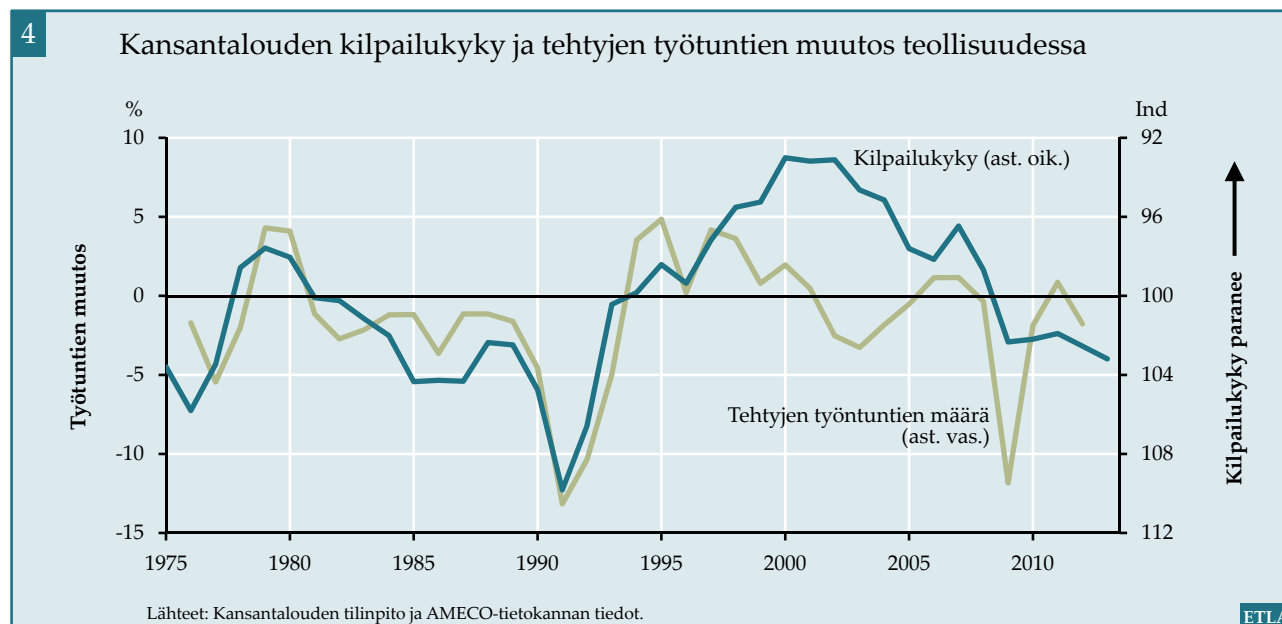
Liian hyvä kilpailukyky alkaa korjautua työ- markkinoiden kautta. Samalla kun kilpailuky- ky paranee, työtunnit lisääntyvät. Työmarkki- noilla alkaa syntyä palkankorotuspaineita. Ne ilmenevät siten, että ammattiliitot alkavat – ym- märrettävästi – vaatia aikaisempaa suurempia sopimuskorotuksia. Kun kilpailukyky ja yritys-

ten kannattavuus ovat hyviä, työnantajat suos- tuvat vaatimuksiin helpommin kuin heikon kil- pailukyvyyn oloissa.

Vaikka työntekijäjärjestöt olisivat maltillisia tai työnantajajärjestöt tiukkoja, tilanne ei silti vält- tämättä pysy hallinnassa. Kun työttömyyso- ngelma on hellittänyt, yksittäiset yritykset al- kavat kilpailla työvoimasta. Sen vuoksi yksit- täiset työnantajat ovat valmiita vapaaehtois- ti korottamaan työntekijöidensä palkkoja enem- män kuin sopimukset edellyttävät. Työntekijöi- den liikkuvuus yritysten välillä lisääntyy (ks. Ilmakunnas ja Maliranta, 2011). Työntekijöiden lähtemisten vähentämiseksi työnantajat antavat sopimuksen ylittäviä korotuksia niille työnte- kijöille, jotka jatkavat saman yrityksen samois- sa tehtävissä. Tällaista sopimuskorotuksen ylit- tävää palkankorotuksen osaa kutsutaan usein liukumaksi.

Kuviossa 5 tarkastellaan työtuntien muutok- sen ja palkkaliukumien yhteyttä teollisuudessa vuoden 1985 jälkeen. Tässä käytetyt palkkaliu- kumaluvut on saatu Kauhasen ja Malirannan (2012) tutkimuksesta. Siinä palkkaliukuma on mitattu sen perusteella, kuinka paljon saman yrityksen samoissa tehtävissä olevien työnte- kijöiden (eli ”jatkajien”) toteutunut palkkojen kasvu ylitti sopimuskorotuksen.

Kuviosta nähdään, että työtuntien ja liukumien välillä on vahva tilastollinen yhteys. Kun työ- tunnint ovat lisääntyneet, työnantajat ovat ko- rottaneet jatkajien palkkoja selvästi enemmän kuin sopimukset edellyttävät. Kauhasen ja Ma-

lirannan tutkimuksesta käy lisäksi ilmi, että noususuhdanteen aikana erityisen paljon nousivat niiden työntekijöiden palkat, jotka ovat vaihtaneet työpaikkaa. Tulos on täysin ymmärrettävä. Nämä työntekijät pääsevät kaikkein helpoimmin hyödyntämään kireätä työmarkkinatilannetta.

Liian heikko kilpailukyky johtaa kannattavuuden putoamiseen kestävämmän alhaiselle tasolle ja työttömyyden kasvuun. Heikoimmat yritykset joutuvat lopettamaan toimintansa, ja työtä etsivien määrä työmarkkinoilla kasvaa. Tämä pidättelee ammattiliittojen palkkavaatimuksia ja palkkaliukumia. Yksikkötyökustannukset suhteessa kilpailijamaihin alkavat vähitellen alentua ja kilpailukyky normalisoitua.

Samalla yritysten välinen kamppailu saattaa kiristyä. Jos kilpailukyvyn perusedellytykset ovat kunnossa, innovaatiot alkavat lisääntyä ja luova tuho herätä. Tätä kautta työn tuottavuuden kasvu alkaa kiihtyä, mikä myös alentaa suhteellisia yksikkötyökustannuksia, eli parantaa kilpailukykyä. Tätä kautta tuleva kilpailukyvyn parannus tulee kuitenkin vielä hitaammin kuin palkkamaltin avulla. Menee aikaa ennen kuin innovaatioista tulee tuottavaa ja laajaa liiketoimintaa. Viiveen lisäksi tämä vaikutus tulee kivuliaasti, sillä se tapahtuu luovan tuhon kautta.

Kuten edellä todettiin, taloustieteellinen tutkimustieto sanoo, että aivan äärimmäinen kilpailu voi olla haitallista innovaatioille. Sama vaikutus luultavasti koskee myös äärimmäisen heikkoa kilpailukykyä. Heikon tilanteen vuok-

si yrityksillä ei välttämättä ole riittäviä taloudellisia mahdollisuuksia tehdä mittavia investointeja aineettomaan pääomaan, joka usein on menestyksellisten innovaatioiden välttämätön ehto. Tilannetta hankaloittaa se, että investointeihin voi olla vakuusongelmien vuoksi vaikea saada ulkopuolista rahoitusta.

Johtopäätökset

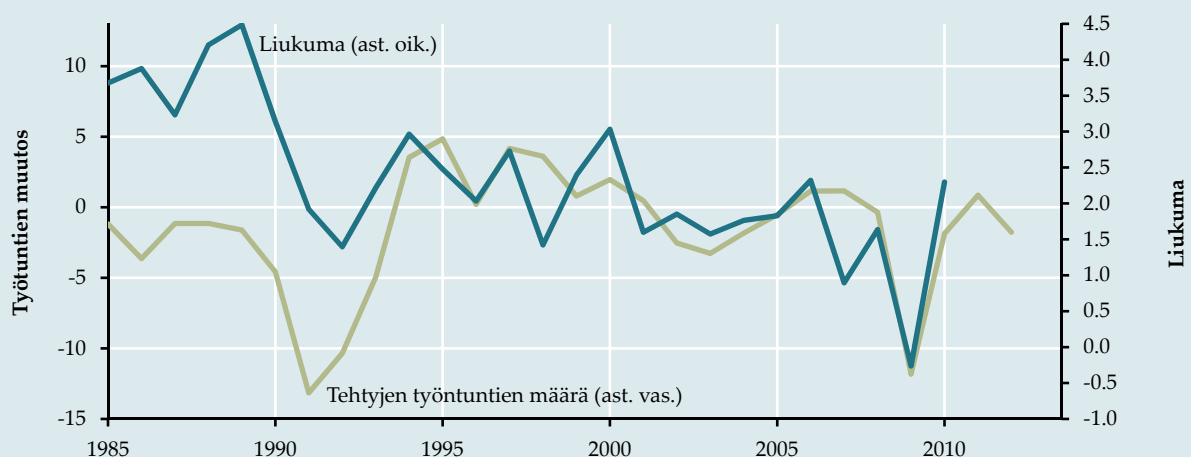
Suomen kansantalouden ulkoisen tasapainon edellytyksiä kuvaava suhteellisten reaalisten yksikkötyökustannusten kilpailukyky-mittari kertoo, että tilanne on vaihdellut merkittävästi viimeisen neljän vuosikymmenen aikana. Kilpailukyky oli hyvä 1980-luvun alussa ja varsinkin 2000-luvun puolivälissä. Kilpailukyky oli puolestaan erittäin heikko 1980-luvun jälkipuoliskolla ja on ollut sangen heikko viime vuosina.

Empiirinen tarkastelu kertoo, että kilpailukyvyn molemmat ääripäät ovat huonoja. Kun kilpailukyky on heikko, työpaikat alkavat välittömästi vähentyä ja työttömyys kasvaa. Kun kilpailukyky on todella hyvä, pitkän aikavälin tuottavuus- ja talouskasvulle tärkeä luova tuho näyttää häiriintyvän. Kielteiset vaikutukset näyttävät ulottuvan vuosikymmenen päähän.

On tärkeää huomata, että tässä talouden kilpailukykyä tarkasteltiin ulkoisen tasapainon edellytysten näkökulmasta. Kyse on lähinnä lyhyen tai keskipitkän aikavälin tilanteesta. Tästä näkökulmasta katsottuna kilpailukyky on eräänlainen optimointitehtävä.

5

Teollisuuden työtuntien muutos ja palkkaliukuma, %

Lähteet: Kansantalouden tilinpitotiedot sekä Kauhanen ja Maliranta (2012).

ETLA

Usein kilpailukykyä tarkastellaan myös pitkän aikavälin talouskasvun näkökulmasta. Tähän tarkoitukseen tehtyjä kilpailukykyindeksejä laativat monet kansainväliset järjestöt, kuten WEF ja IMD (Maliranta ja Rouvinen, 2013). Silloin kiinnitetään huomiota erityisesti sellaisiin tekijöihin, jotka vaikuttavat suoraan tai epäsuorasti talouden tuottavuuskasvuun. Niihin kuuluvat koulutus, innovaatiojärjestelmä, markkinoiden toiminta, infrastruktuuri jne. Kun kilpailukykyä tarkastellaan pitkän aikavälin talouskasvun näkökulmasta, kyse on pikemminkin maksimointi- kuin optimointitehtävästä. Toki maksimointi on tehtävä ottaen huomioon erilaisia rajehtoja, jotka liittyvät ympäristön tilaan ja sosiaalisiin kysymyksiin.

Tässäkin tehdyt tarkastelut kertovat niistä mekanismeista, joiden kautta lyhyt, keskipitkä ja pitkä aikaväli kytkeytyvät yhteen. Huono kannattavuuskilpailukyky johtaa nopeasti työttömyyden kasvuun. Pitkittyneet työttömyysjaksot rapauttavat työntekijöiden osaamista. Tätä kautta työttömyys heikentää myös pitkän aikavälin tuottavuuskehitystä.

Toisaalta liian hyvä kilpailukyky ja kannattavuus voi laiskistuttaa yrityksiä sekä jähmettää tuottavuutta vahvistaa yritys- ja toimipaikkarakenteiden muutosta (eli luovaa tuhoa). Kielteiset vaikutukset tuottavuuden ja talouden kasvuun tulevat näkyviin vasta hiljalleen, epäsuorasti ja pitkällä viiveellä. Tästä syystä asioiden välinen yhteys jää helposti havaitsematta.

Viitteet

- ¹ Ks. esimerkiksi Kajanoja (2012), Haaparanta (2013) sekä Maliranta ja Vihriälä (2013).
- ² Luovan tuhon komponentti on laskettu käyttämällä niin sanottua LDPM-aineistoa (teollisuustilastoaineisto). Mukana ovat kaikki vähintään 20 henkeä työllistäneet toimipaikat.

Lähteet

- Aghion, P., Bloom, N., Blundell, R., Griffith, R. ja Howitt, P. (2005). Competition and innovation: An inverted-u relationship. *Quarterly Journal of Economics*, 120(2), 701–728.
- Bertrand, M. ja Mullainathan, S. (2003). Enjoying the quiet life? Corporate governance and managerial preferences. *Journal of Political Economy*, 111(5), 1043–1075.
- Boone, J. (2008). Competition: Theoretical parameterizations and empirical measures. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*, 164(4), 587–611.
- Böckerman, P. ja Maliranta, M. (2012). Globalization, creative destruction, and labour share change: Evidence on the determinants and mechanisms from longitudinal plant-level data. *Oxford Economic Papers*, 64(2), 259–280.
- Haaparanta, P. (2013). Suomen kilpailukykyongelma johtuu yritysjohdon heikosta liiketoimintaosaamisesta. *Talous ja yhteiskunta*, 2–11.
- Hyytinen, A. ja Maliranta, M. (2013). Firm lifecycles and evolution of industry productivity. *Research Policy*, 42(5), 1080–1098.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.respol.2013.01.008>
- Ilmakunnas, P. ja Maliranta, M. (2011). Suomen työpaikka- ja työntekijävirtojen käännteitä: Toimialojen elinkaaret ja finanssikriisi. *Työpoliittinen Aikakauskirja*, 54(2), 6–23.
- Kajanoja, L. (2012). Suomen kilpailukyky ja sen mittaaminen. *Euro & Talous*, 20(5), 85–95.
- Kauhanen, A. ja Maliranta, M. (2012). Micro-components of aggregate wage dynamics. The Research Institute of the Finnish Economy ETLA, Working Papers No. 1.
- Lebrun, I. ja Pérez, E. (2011). Real unit labor costs differentials in emu: How big, how benign and how reversible?: IMF, Working Paper No. 11/109.
- Maliranta, M. ja Rouvinen, P. (2013). Huoli kilpailukykyä on aiheellinen. Teoksessa ETLA (toim.), Muistioita hallitukselle. Talouspolitiikan linjaus keväällä 2013 (s. 16–25).
- Maliranta, M. ja Vihriälä, V. (2013). Suomen kilpailukykyongelman luonne. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA, Raportit No. 9.